

1. AMAÇ: Tedavi yapılan hastaları ve sağlık çalışanları diş hekimliği kaynaklı enfeksiyonlardan korumak ve ünite dışına olası patojen mikroorganizmaların taşınmasını önlemek amacı ile doğru el temizliği sağlamaktır.

2. KAPSAM: Tüm çalışanları ve öğrencileri kapsar.

3. KISALTMALAR:

4. TANIMLAR:

El Hijyeni: El yıkama, antiseptikle el yıkama, alkollü el antiseptiği ile el ovalama veya cerrahi el antiseptisini ifade etmek için kullanılan genel bir terimdir.

Sosyal (Normal) El Yıkama: Ellerin sabun ve su ile yıkanmasıdır. Bu tip yıkama ile kirler ve ellerdeki geçici flora uzaklaştırılır. Kalıcı flora etkilenmez.

El Antiseptisi (El Dekontaminasyonu): Hijyenik (antiseptik kullanarak) el yıkama ve el ovalamayı kapsar.

Hijyenik (Antiseptik Kullanarak) El Yıkama: Ellerin hijyenik olarak antiseptik solüsyonlar ile yıkanmasıyla yapılan el temizliğidir. Kalıcı florayı etkilemekle birlikte esas amaç geçici floranın daha etkin ve kısa sürede ortadan kaldırılmasıdır.

Antiseptikle El ovalama: Hızlı etkili alkol içerikli solüsyonların ellerin tüm yüzeylerine ovalanarak uygulanmasıdır.

5. SORUMLULAR: Enfeksiyon Komitesi

6. FAALİYET AKIŞI:

Temel İlkeler

- Sağlık Personelinin elleri çalışma ortamında her zaman temiz olmalıdır.
- El Yıkamada amaç sadece ellerin temizlenmesi değil aynı zamanda temiz kalmasıdır.
- El hijyeni eldiven kullanılsa da kullanılsa da uygulanmalıdır.
- Hasta bakımında doğrudan görev alan tüm personelin tırnakları, tırnak etini geçmeyecek uzunlukta olmalıdır.
- Yapay tırnak oje veya tırnak cilası kullanılmamalıdır.
- Çalışma alanında yeterli sayıda ve uygun yerleşimli lavabo bulunmalı, musluklar kolla veya dizle kumanda edilebilmeli, sıvı sabun, antiseptik solüsyonlar ve tek kullanımlık el havluları kolay ulaşılabilir şekilde yerleştirilmelidir.
- Kullanılan sular ne çok soğuk ne çok sıcak olmalıdır.
- Hijyenik el yıkamada antibakteriyel etkinliği olan ajanlar (iyodofor, klorheksidin glukonat) kullanılmalıdır.
- Sporlu bakteri enfeksiyonlarına (basillus anthracis, clostridium difficile vb.) şüpheli veya kanıtlanmış maruziyet, durumunda, eller sıvı sabun ve su ile yıkanmalıdır. Alkol, klorheksidin, iyodoforlar ve diğer antiseptik ajanlar sporlar üzerinde zayıf etkinliğe sahiptir.
- Kullanım kolaylığı nedeniyle tüm hasta bakım alanlarında (hasta poliklinik üniteleri, hasta muayene üniteleri, tedavi ve müdahale üniteleri) alkollü el antiseptiği bulundurulmalıdır.
- Eldivenli eller üzerine alkollü el antiseptiği kullanılmamalıdır.
- Alkollü el antiseptikleri kuru ellere uygulanmalıdır.
- Antimikrobiyal içeren ıslak mendiller, antimikrobiyal olmaya sabun ve suyla yıkama yerine kullanılmalıdır.
- Sıvı sabunların bulunduğu kaplar tamamen boşaldıktan sonra temizlenmeli, dezenfekte edilmeli ve kurutulduktan sonra tekrar doldurulmalıdır.
- Azalan sıvı sabunların ve antimikrobiyal sabunların üzerine ekleme yapılmamalıdır.
- Yıkama bittikten sonra eller iyice durulanmalı, tek kullanımlık havluyla kurulandıktan sonra tek kullanımlık havlu ile tutularak musluk kapatılmalıdır.

Doküman Kodu	DOH.TL.02
Yayın Tarihi	27.05.2022
Revizyon Tarihi	00
Revizyon Numarası	00
Sayfa No	2 / 2

- Sağlık Kurumlarında fotoselli el kurutma makinesi, kumaş havlu ve katı sabun kullanılmamalıdır.

El Hijyeni Sağlanması Gereken Durumlar

- Hasta ile her temas öncesinde ve sonrasında,
- Hastanın muayenesi öncesi ve sonrasında sağlam derisi ile temas sonrasında,
- Hasta çevresinde bulunan yüzeylerle (tıbbi cihazlar ve bilgisayar) temas ettikten sonra,
- Steril veya steril olmayan eldiven giymeden önce ve eldiven çıkarıldıktan sonra,
- Adı sekresyonlar, kontamine materyalle direk temas sonrasında,
- İzolasyon odalarına girmeden önce ve çıktıktan sonra,
- Yara ile temastan önce ve sonra,
- Aynı hasta üzerinde kirli vücut bölgesinden, temiz bölgeye geçilmeden önce .
- Her tür invaziv girişim öncesinde ve sonrasında,
- İnvaziv aletlerle temas öncesinde ve sonrasında,
- İlaçların hazırlanmasına (parenteral sıvıların hazırlanması dahil) başlamadan önce,
- Ellerde vücut sıvı veya salgılarıyla gözle görülebilen kirlenme olan durumlarda,
- İşe başlamadan önce, tuvalet kullanımı sonrasında, yemek yemeden önce ve işten ayrılmadan önce,
- Kirlilik hissedildiği zaman el hijyeni sağlanmalıdır.

Sosyal El Yıkama Tekniği

- Eller su ile ıslatılmalı sıvı sabun avuca alınmalıdır.
- En az 30 saniye süre ile avuç içleri ve parmak araları başta olmak üzere eller, tüm yüzey ve parmakları kapsayacak şekilde kuvvetlice oluşturulmalıdır.
- Eller su ile iyice durulanmalı, parmaklar yukarı doğru gelecek şekilde tutulmalıdır.
- Kâğıt havlu ile kurulanmalıdır.
- Musluk kâğıt havlu kullanılarak kapatılmalıdır.
- Kâğıt havlu ile kurulanmalıdır.

Hijyenik El Yıkama Tekniği

- Elde bulunan saat dahil tüm takılar çıkarılmalıdır.
- Musluk açılır, eller ıslatılarak 3-5 ml antiseptik solüsyon avuca alınmalıdır.
- El antiseptikleri (heksidin, povidon iyodin veya muadilleri) ile 15-30 saniye bütün el içi, parmak araları, tırnak dipleri, el sırtları, baş parmak araları ve bilek ovularak yıkanır.
- Eller bol su ile iyice durulanmalı, parmaklar yukarı doğru gelecek şekilde tutulmalıdır.
- Kâğıt havlu ile kurulanmalıdır.
- Musluk kâğıt havlu kullanılarak kapatılmalıdır.
- Kâğıt havlu evsel atığa atılmalıdır.

Hijyenik El Ovalama Tekniği

- Ellerde gözle görünür kirlenme varsa eller önce su sabun ile yıkanarak kurutulmalıdır.
- Alkol bazlı solüsyon avuca alınmalı, tüm el yüzeyi ve parmak araları ile temas edecek şekilde eller 30 saniye süre ile iyice ovuşturulmalıdır.
- Kendi halinde kurumaya beklenmelidir.

7. İLGİLİ DÖKÜMANLAR: